

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redacțiunea și Administratiunea:
Brasiovu, piața mare Nr. 22. — „Gazeta“ este:
Joi și Duminică.

Prețulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe șese luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu seu
28 franci.

Anulu XLIII.

Se prenumera:
la postele c. și r. și pe la dd. corespondenti.

Anunțurile:
un'a serie garmonu 6 cr. și timbru de 80 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retrămitu.

Nr. 2.

Duminică 6 18 Ianuaru

1880.

Brasiovu, 5/17 Ianuaru.

Si pe aceia, cari s'au mai indoitu in aceea, că Ungari'a este bolnava, intemplantile petrecute dilele aceste in Budapesta, au trebuit negresitu se-i convinga, că statulu ungaru suferă de nesce friguri periculoase sociale și politice.

Tieranulu nostru cu mintea lui simpla d'ér sanatosă dice, că reulu ce se afla in trupu „trebuie se iésa“, și candu se arata unele semne esteriore, se bucura și le considera, că semne ale insanosierii.

Stămu noi și in casulu din cestiune față de o asemenea aparițiune, care s'ar' poté talmaci, că unu semnu, că merge spre mai bine? Sunt ore scandalele ce se repetu in modu progressiv, sunt duelele și demonstratiunile de pe stradele capitalei ungaru unu semnu, că insanosierea organismului socialu și politicu alu statulu este aprópe?

Ar' fi bine se fia asia, d'ér' ni se pare. oă aceia au dreptu, cari dicu, că in Ungari'a trebuie se se faca mai reu, că se póta fi mai bine.

Ce insémna acést'a? Acést'a insémna, că reulu care s'a adunatu, cu deosebire in cei doispre-diece ani din urma, in organismulu statulu ungaru trebuie se iésa, că versatulu pe trupu, și in urm'a acést'a pacientulu trebuie se suferă mai multu póna ce se va finí processulu bólei.

Intemplantile din Pest'a ne dovedescu, că in a-deveru s'au aratatu pe corpulu Ungariei primele pete, cari ne facu se conchidemu la o stare acuta a bólei. Este o lege a desvoltării naturale omnesce, că fiacare gresieła și cea mai mica cu timpu isi afla resbunarea s'a. Si in Ungari'a gresielele s'au facutu cu carulu. Ocașiunea a și fostu prea seducătoare.

Prin joculu impregiarilor unu poporu micu, plinu de mandria și de poft'a de a domni, 'i succede asi castigá drepturile, 'i succede a esclude pe popórele colocuitoare, cari forméza maioritatea poporatiunei, dela participarea egala la beneficiile drepturilor tierei, și devine in fine conducătorulu alu politiceii întregii monarhie și prin acést'a data-toriu de tonu chiaru și in concertulu statelu europene. Aceste succese mari neasteptate puteau se ametiésca și pe nesce ómeni cu flegma necumu pe Maghiari, cari numai flegmatici nu sunt?

Că omulu, care multa vreme nu s'a impartasitu de unu bunu și dupa aceea intrandu in posesiunea lui exclusiva, traiesce in resfétiu, asia au crediutu și Maghiarii dela 1867 încóce, că lumea este a loru și că nimicu nu le mai stă in cale că se devina mari, bogati și puternici. Ei uitara in foculu loru, că capitalulu este numai unu resultatu alu muncii îndelungate și neobosite și credeau, că sórtea voiesce se faca cu ei o esceptiune. Noroculu iuse vine și se duce și numai acolo e stabilu unde ómenii ilu sciú pretiui.

Maghiarii inse nu au sciutu pretiui destulu favorulu sórtei, ei tieneau și tienu inca, că au trebuit se vina tóte asia ba că au dreptu a se asteptá si la mai multu și pe contulu acest'a au pecatuitu, au abusatu de puterea și influența loru și urmările? Se arata acuma.

Afacerea Verhovay-Majthényi arunca o lumina posomorita asupra giurstarilor sociale și politice in Ungari'a. Aci se combatu doue estreme, cari caracteriséza er'a actuala și aceste estreme sunt: fanaticismulu și egoismulu fara margini.

Verhovay este fidelulu representantu alu fanaticismulu „liberalilor“ cari nu se sfiescu nici astadi a pretinde „Minden ember legyen ember és magyar“ (Totu omulu se fia omu și maghiaru), ear' baronulu Majthényi este incarnatiunea egoismulu aristocraticu, care tiene că: „Domni'a este numai a Domniloru!“

Verhovay descopere in diuarulu seu modulu necorectu prin care domnii cei mari si-au satisfacutu poftei loru de a se imbogati, Majthényi ilu provóca la duelu, pentru că dupa ideile celoru mari „stang'a nu are niciodata dreptu de a sci ce face drépt'a.“

Si cine profita din acést'a lupta? Negresitu, că nu poporulu, nu libertatile lui voru esi invingătoare din coruptiunea ce se desvelesce astadi inaintea ochiloru lumei, ci din cért'a celoru doi lesne póte esi invingătorulu alu treilea, care stă de multu la panda, — absolutismulu. Pe stradele din Pest'a in 14 a lunei curente militi'a provocata a datu focu, și doue vietu au caditu victima agitatiuniloru nebune ale poporului din capitala.

Ce are de gandu dlu Tisza? Este ore absolutismulu tint'a, spre care voiesce se impinga nai'a statulu? Déca ar' avé in adeveru intentiunea de a pune in praca teori'a lui Grünwald Bela, atunci suntemu siguri, că s'ar' convinge prea iute, că a sapatu numai gróp'a natiunei sale.

Duelulu Verhovay-Majthényi.

Dupa scandalu vine duelulu și dupa duelu vinu nóue scandale și ear' nóue duele și asia merge mai departe cu gratia in capital'a Ungariei. Si scandalulu ultimu cu institutul de creditu fonciaru poporalu a fostu ilustratu printr'unu duelu c'unu sférsitu tragicu și care póte se aiba inca consecenție grave, căci deja a alarmatu tóta poporatiunea din Budapesta. Casulu s'a petrecutu in chipulu urmatoriu:

Precumu scimu, comitele Paul F e s t e t i c s, presedintele institutul de creditu, este incurcatu in afacerea acestu institutu. Cu deosebire l'au compromis câteva scrisori scrise cu man'a s'a propria și publicate in diuarulu „Függetlenség“. Redactoru-siefu alu acestu diuaru este deputatulu Iuliu V e r h o v a y, cunoscutu de pe timpulu demonstratiuniloru cu softalele turcesci și de candu cu spargerea ferestriloru ministrulu Tisza, și care se bucura de o poporalitate insemnata la clasele de josu ale capitalei. Verhovay prin publicarea scrisoriloru compromitetóre ale comitelui Festetics si-a atrasu ur'a neimpacata a casinei nationale aristocratice din Pest'a și de aceea membri casinei se fi hotaritu, că unulu dintre ei se provóce la duelu pe indiscretulu si pré infocatulu Verhovay cu atátu mai vértosu, căci a avutu cutezarea a atacá in fóia s'a întreg'a aristocratia și pe marele ei consiliu din casin'a nationala. Comitele Festetics erá celu ofensatu, dupa tóte regulele ar' fi trebuitu d'ér' elu insusi se céra satisfactiune dela Verhovay. Festetics inse a inghititu palm'a și a preferitu de a tramite in loculu seu pe amicul si cumnatulu seu baronulu Isidoru M á i t h é n y i, pentru că se se bata cu Verhovay. Se asigura, că acestu baronu este cunoscutu de unulu din aceia, cari nimerescu mai bine cu pistolulu.

Baronulu Majthényi s'a dusu in urm'a acést'a la Verhovay și cu tóte că acest'a ia aratatu actele autentice l'a numitu unu calumiatoru și a provocatu astfelu unu duelu. Verhovay si-a alesu de secundanti pe br. Mednyánszky și pe deput. Komjáchy, ear' Majthényi pe br. Uechritz și pe Benitzky. Duelulu avú locu in 10 Ian. st. n. pe campulu Rákos in apropiarea orasiului. Alegerea armei a avut'o Verhovay; elu a alesu sabi'a declarandu, că afacerea se va terminá numai dupa ce unulu din duelanti va fi greu vulneratu. Dupa acést'a disera secundantiu lui Majthényi, că acest'a e de 56 ani și suferă de dureri astmatice, nu este cu putintia prin urmare se fia constrinsu a se duelá timpu atátu de îndelungatu. Dupa acést'a s'a decisu, că duelulu se urmeze cu pistólele. La a dou'a dátatura din palmi trasera ambii duelanti;

amendoui remasera in pecióre. Cu bucuria merse secundantulu lui Verhovay, br. Mednyánszky, spre acest'a si-i dise: „Bine, că afacerea s'a terminatu fericitu!“ Verhovay respunde că semte că lu apasa ceva in partea stanga a spatelui; medicii venira 'i desfacura roculu și aflara, că peptulu 'i erá plinu de sange. Dupa ce i s'a legatu ran'a Verhovay merse acasa și inca avu puterea se se urce pe scari; elu nu 'si perdá consciința nici unu momentu și cerú numai, că ómenii sei se aiba grije că fóia se apara punctualu S'a constatatu, că glontiuulu i-a intratu in partea dreapta a peptului; póna acuma nu a succesu mediciloru alu scóte afara și vieati'a lui Verhovay este fórté periclitata. Indata dupa ce au auditu despre vulnerarea lui ilu visitara multi diuaristi și deputati.

La initiativ'a celoru dela „Pesti Naplo“ indata dupa duelu se adunara redactorii tuturor diuariloru din Budapesta la o conferintia, in care au datu cu totii urmátorea declaratiune: „Redactorii foiloru mai josu numite protestéza in numele loru precumu si a colaboratoriloru loru in contra procederei, ce a observat'o d. br. Majthényi și secundantiu sei in contra d-lui Iuliu Verhovay. Ei nu potu se considere acést'a procedere, că un'a, care a trebuitu se urmeze necessarminte din regulele cavalermului și o declara de unu atacu neindreptatitu, indreptatu in contra libertatii de opiniune a pressei. Ei declara, că prin asemeni pasi violenti nu voru lasá a fi scurtati in drepturile și datoriele loru diaristice.“ Representate au fostu diuarile: Hon, Naplo, Egyetértés, Pester Lloyd, Ellenör, Pester Journal, Pesti Hirlap, Budapest, Magyarország, Vasárnapi Ujság, Független Hirlap, Magyarország és Nagyvilág, Hölgyek Lapja, Magyar Föld, Közvélemény, Magyar Jogász, Fővárosi Lapok, Neues politisches Volksblatt, Politisches Volksblatt, Függetlenség, Neues Pester Journal, Magyar Korona, Havi Szemle, Képművészeti Szemle, Koszoru, Uj-Budapest.

Intr'aceea in 11 l. c. sér'a către orele 10 se aduná o multime mare de poporu inaintea casinei nationale in strad'a Hatván, care erupse in strigari sgomotóse de „Eljen Verhovay!“ „Josu casin'a!“ „Josu cu Majthényi!“ Le a frakkos bandával s. a. Polit'a sosi și provocá pe ómeni a se departá. Atunci ómenii incepura a se imprastiá; d'ér' dupa vreo 10 minute sosi unu nouu contingentu de peste o suta de studenti cu-o mare multime dupa ei și strigarile de „Eljen Verhovay“ „Josu cu Casin'a!“ se repetira. Sosindu și directorulu politiei Thaisz fú salutatu c'unu „Josu cu Thaisz!“ Deodata s'audi inse: militi'a vine, și unu plutonu de infanteria sosi sub comand'a unu capitaniu. „Marsiu cu soldatii, nu ne trebuie soldatii!“ cu aceste strigari au fostu salutati soldatii. Capitanulu comandá trupe-loru se inainteze cu baionet'a; o lovire sangerósa parea neamanabila. Atunci intervenira deputatii Emericu Szalay și Otto Hermann la Thaisz, conjurandulu, că se dé ordinu se se retraga armat'a, căci ei voru liniști multimea. In fine Thaisz cedá și militi'a se retrase, ear' numitoru deputati le succese, a mulcomi poporatiunea.

In 12 se repetira demonstratiunile inaintea Casinei, d'ér' militi'a de astadata n'a intervenitu, cravalulu s'a reinnoitu inse in 13. l. c. nóptea luandu dimensiuni mari. Multimea adunata sparse pe la 10^{1/2} ore tóte ferestrele casinei între strigari pentru Verhovay și in contra magnatiloru. Polit'a a arestatu vreo 15 persóne, cu deosebire invetiacei și baieti, cari duceau petri-le. Politisti in cele din urma a u fostu bătuti de către poporu. Militi'a a intervenitu și a imprastiatu multimea și a ocupatu strad'a. Tumultuantii inse se concentrara in stradele vecine strigandu, fluerandu și injurandu.

In 14 s'au repetitu turburarile. Soldatii au datu focu și unu iuristu și unu birjariu au caditu

morti. Mai multi politisti au fostu batuti de morte. Vreo 50 individi au fostu arestati.

Se dice că Verhovay se afla pușinu mai bine.

Cronic'a evenimentelor politice.

Diuarulu „Der Osten“ din Vien'a vorbindu de scirea adusa de unu diuaru septemanal, care trece de oficiosu, că la Emmersdorf la Dr. Fischhof au avutu locu consultari, la cari ar' fi luatu parte Dr. Rieger si Dr. Herbst si redactorulu siefu alu diuarului „Neue freie Presse“, constata, că conferinti'a s'a tînutu in adeveru, dér', că Dr. Herbst nu a luatu parte la ea. Insemnamu spre mai buna intielegere, că Dr. Fischhof este unulu din corifeii nemti, cari dorescu introducerea federalismului. Fischhof a si scrisu multu in favorea sistemului federalistu. Diuarulu „Osten“ declara mai departe, că este informatu despre acele consultari si adauge: „Candu cei chiamati voru considerá, că a sositu timpulu, că se dé deslusiri, atunci se va dovedi, că toti căti au luatu parte la acele consultari, au fostu petrunsi de intentiunile cele mai bune si nobile, că n'au lipsitu nici sianse de successu si că redactorulu-siefu alu fôiei „Neue freie Presse“ a jucatú cá politicu si cá publicistu unu rol, care 'i va servi in veci spre onóre. Regretamu indiscretiunea comisa, si speramu, că incercarile, de a produce amaraciune intre Nemti si Cehi, nu voru isbuti. Germanii si Cehii, trairu sub unu coperisiu si intre aceiasi patru paretii, trebuie se se intielegá si se voru intielege. Conducetorii lor trebuie se afle conditiunile acestei intielegeri, căci la dincontra nu merita a se numi conducetorii.“

Notiti'a acésta a diuarului „Osten“ este de mare importantia pentru toti, căti se interesá de mersulu lucrurilor in Austri'a. Consultarile, ce s'au tînutu la doctorulu Fischhof, constata din nou, că dincolo de Lait'a se lucréza seriosu la punerea in praca a principiului egalei indreptari. Nu putem se nu exprimamu satisfactiunea ce-o simtimu, vedindu, că tenerulu redactoru-siefu alu acelui diuaru, care mai inainte érá celu mai inversiunatu inimicu alu Slaviloru si Romaniloru, a jucatú la consultarile dela Emmersdorf unu rol atátu de onorificu, cumu dice „Osten“.

Amu intratu in anulu 1880 si inca independenti'a României nu e recunoscutu oficialu de către tóte poterile mari. Acuma s'au luatu pe ganduri chiaru si aceia, cari la inceputa luáu in aperare procederea poteriloru occidentale, dicéndu, că din punctu de vedere alu tractatului dela Berlinu este corecta. Acuma s'a executatu si art. 44 alu tractatului de multu si Germani'a, Franci'a si Angli'a totu n'au recunoscutu inca oficialu Romani'a. Astadi inse se asigura, că recunoscerea va se urmeze in curéndu. „Independenti'a belgicá“ ne face sperantie in privinti'a acésta. Diuarulu parisienu „Memorial diplomatique“ scrie in privinti'a acésta:

„Recunoscerea oficiala a Romaniei atátu de multu timp amanita de marele puteri occidentale, se pare in fine că este aprópe. Romani'a cedendu presiunei dure a unui guvern, care nu este datu a menagiá pe alii, s'a convinsu, din nou, că sunt judecatori in Berlinu, si este resignata a plati c'unu nou sacrificiu admissiunea dreptului ei. Senatululu romanu vine a trece sub furcile caudine, redicate de actiunarii germani ai drumuriloru de feru, a carora rescumperare este impusa principatului de către principele de Bismarck, si camer'a nu va avé decâtu a urmá acestui esemplu. Déca dér' nesce exigentie neasteptate nu voru zadarnici in momentulu din urma sperantiele loru insielate de atátea ori, Romanii potú asteptá acuma de a vedé regulandu-se in curéndu inaintea Europei intregi situatiunea, ce le este datorata si care au cucerit'ó atátu prin forti'a dreptului lor, cătu si printr'unu siru lungu de revindicatiuni.“

„Politic'a moderna pretinde, că e multu mai liberala si mai morala, că aceea a timpiloru trecuti. Istori'a Romaniei nu confirma acésta pretensiune.“

„Aliata c'unu mare stat, a caruia generositate trebuia se corespunda poterei sale, ea s'a vedutu despoziata de către aceia, pentru cari si-a versatu sangele, fara cá acésta nedreptate se misce areopagulu european adunatu la Berlinu. Guvernata de unu principe din dinasti'a tieriei, care e adi atotputernica, departe de a obtiené dela ea cea mai mica protectiune, n'a incetatu de a fi espusa esigentiiloru ei. Cu tóte, că e de rassa, de limba si de traditiuni latine, Europ'a latina nu s'a in-

grigitu de ea decâtu atunci, candu au fostu in jocu propriile sale interese. Astfelu de fapte sunt elocinte . . . Romanii au pecatulu de a fi cei mai slabi facia de celelalte mari poteri.“

Cu privire la stadiulu in care se afla cestiunea rescumperarei căliloru ferate scrie „Cur. Fin.“:

Senatululu, votandu Conventiunea cu amendamentele introduse in urm'a intielegeri, ce a avutu locu intre guvernulu si Societate, proiectulu s'a inapoiatu la Camera spre a discutá si vota si dens'a modificarile introduse. Camer'a fiindu in concediu de serbatorile Craciunului si ale anului nou, acésta cestiune nu va poté intrá in deliberarea ei de cătu pe la 10/22 Ianuariu, ast-felu, că pēna la finele lunei (stilu nou) totulu va fi terminatu. Cestiunea transiendu-se la Bucuresci, o adunare estraordinara a actionariloru urméza neaperatu a se intruni la Berlin pentru a ratificá actulu incheiatu de legalii loru reprezentanti cu guvernulu romanu.

Cu ocaziunea anului nou 1880 A. S. R. Principele Carolu a adresatu către armata unu ordinu de di, care dupa „Monit.“ suna asia:

Ostasi! Anulu ce a incetatu 'Mi-a probátu, odata mai multu, că sunteti patrungi de nobil'a misiune ce ve este incredintiata, si că prin disciplin'a si silintiele vóstre, ati meritatu multi-mirea Mea si increderea Tieriei. Continuati pe acésta cale, facevati datori'a cu devotamentu si abnegatiune, desvoltati necontentu virtutile militare, cari trebuie se fia podób'a vóstra, si puteti fi siguri astfelu de dragostea Mea, de recunoscinti'a Patriei, care va privi in voi scutul ei puternicu. Ve urezu anu bunu si fericitu. Datu in Bucuresci, la 1 Ianuariu 1880.

Merita atentiune o corespondintia a diuarului „Deutsche Ztg.“ dela Lemberg, care se ocupa cu concentrarile de trupe rusesce in Poloni'a rusesca. „De vreo 3 septemani, dice corespondentulu, se espedéza din părtilé nordice si ostice ale Russei materialu de resbelu in massa spre fruntariile vestice ale imperiului. Aceste transporturi sunt atátu de surprindietóre si pe facia facute, incátu nu intielegu, cumu mai poté cineva se se iudoiésca asupra lor. . . . Dupa cătu cunoscú eu impregiarile potú se ve asigura, că isvorulu lor este oficiosu rusescu.“

„Aceste miscari si stramutari de trupe se facu adeca in modu ostentativu, in Russi'a fiacare vorbesce de aceste miscari si chiaru dela ofierii russi se aude acuma cá unu esou alu unui mot d'ordre: „Trebuie se ne pázimu fruntariile in contra intrigelor austro-germane.“ Si in adeveru mesurile memorate militare voru fi a se intielege numai in sensulu acésta si déca voiesci a fi nepreocupatu nu poti se negi cá au indreptare. Russi'a nu se gandescé la o ofeusa afara poté in contra ginteloru barbare asiaticé; nici aliantia austro-germana n'ó speria, dér' voiesce se previna la turburari eventuale in Poloni'a. In privinti'a acésta a facutu mare svonu o brosiura, care consiliá pe Poloni a se alaturá la Austri'a. Partid'a diuarului „Golos“, séu mai bine disu partid'a lui Siuvalov, care si-a doveditu poterea tocmai acuma prin aceea, că a esoperatu cassarea suspendarii diuarului „Golos“, ar' cástigá bucurosu pe poloni prin concessiuni, pre candu partid'a celoru cu „non possumus“, care se intaresce earasi la cărma, crede că prin fiecare ingaduire arata numai o slabiciune si voiesce se supprime d'inainte ori-ce miscare ce se va manifestá in Poloni'a: In adeveru, că Russii au invetiatu din esperientiele resbelului ultimu multe.“

In tóte resbelele, ce s'au purtatu de către Russi'a a fostu amenintiata prin lips'a de artileria si potú se asigura, că in cele 14 dile din urma fura pornite celu pușinu 400 de tunuri spre fruntari'a austriaca si prussiana. Asemenea s'ar' poté pretiu numerulu garnisónelor de cavaleria, cari de vreo luna au intratu in orasielé Dubno, Luck, Ostros. a. la vreo 50,000 de ómeni. Mai pușinu numeróse si batatóre la ochi sunt transporturile infanteriei; trupele de infanteria se concentréza in orasielé districtuale ale guvernamentelor marginasie.

Corespondentulu lui „D. Ztg.“ dice in fine, că Russi'a pórtá o politica fórté prudenta, căci deoparte arata prin concentrarea artileriei si cavaleriei că e pregatita pentru ori-ce atacu, de alta parte isi aduna cu incetulu corpurile de armata, cá, ivindu-se unu adeveratu periculu, se 'lu póta indata infruntá. Cătu despre o slabire interna a Russei prin agitaciunile revolutiunare nu poté fi vorba. Marea massa a poporatiunei, adauge, nu e

nicidecumu simpothica unei asemeni miscari si se póte chiaru dice, că procederea nebunésca a Nihilistiloru a inversiunatu pe ómeni.

De pe valea Crasnei 22 Decembre 1879.

Domnule Redactoru! Nu-i destulu, că sórtea vitrega ne asupresce cu nenumeratele-i calamitati, inundandu-ne fenatielé (Crasn'a in anulu acésta a iesitu din albi'a s'a de 56 de ori) si granelé, nu-i destulu că omulu sermanu din ceea ce a semenatu abi'a luatu seminti'a, ér' astadi stá desperatu, cugetandu la fómete si la dentii ei de otielu; nu-i destulu, că acestu guvernulu liberalu ne-ingreunéza cu dari preste dari, incátu adi abi'a mai potemu resuffá, — ci amu ajunsu si acele timpuri, in cari sciinti'a si meritulu sunt derise si batjocorite.

In numerii 89, 90, 91 ai „G. T.“ sub titulu „Sela giu“ o péna agera, cu multa desteritate si totu pe terenulu dreptatii, cu vii colorii arata ran'a afunda ce are dieces'a nóstra chiaru la anima. — Cu căta parere de reu trebuie se véda omulu adeverulu in aceste orduri, cu ce cunoscintia buna se arata corespondintele intru descrierea stárei delasate si slabe a Diecesei nóstre. Cu ce intieptiune arata reulu si vindecarea lui. Combate disciplin'a debelasata a diecesei si guvernarea cea rea ia tóte ramurile, nu uita nimicu, ci tóte le desvalesce, tóte ni-le puue inainte in trist'a golatata. Cu deschilnire la conferirea parochielorú cătu de bine arata reulu, unde zace. —

Cătu interesu marsiavu a vedutu, si căti pasi gresiti a facutu si face in conferirea parochielorú guvernulu diecesanu, de cându Escelenti'a S'a Vancea a mersu din dieces'a nóstra la Blasiu. Căti nepoti, ómeni simpli si nequalificati, căti sateliti si clientii lorú au ajunsu in parochiele cele mai bune chiaru cu postpunerea barbatiloru multu meritati sia teologiloru mai escelinti. De căte ori ómeni bine meritati si cu frumóse sciintie au fostu si sunt siliti a vegetá in nesce Parochii delasate si slabe. Căti preoti, protopopi meritati si teologi eminenti au fostu postpusi unoru Secundasi cari au trecut prin clase si teologii cá cănele prin apa! In urma trebuie se crediu — precum amintisem mai susu — că in Gherl'a si-au pusu de cinosura se sugrume meritulu si sciinti'a . . . (? Red.) Nu aiurezu, nu mi-am luatu asertiunile din ventu . . . Asi dorí se fia neadeveru, inse realitatea trista nu suferé nici o indoiéla.

Corespondintele susu amintitu inca ne trage atentiunea la acésta buba, candu ne amintescé dicasteriele din dieces'a nóstra. Unu teologu Selagianu, ardeleanu ori chioranu, nu-i e iertatu nici poté se cuteze a suplicá dupa o parochia din Ungari'a (Satmariu, Ugoci'a, Marmati'a) si déca totu siu ar' cutezá asia ceva ilu ridu . . . forméza dile multe obiectu de distractiune la Canonicii ungherini . . . poté si la cei selagiani ori ardeleni, căci „honores-bagu séma, mutant mores“ Dér' aci inca nu se finesce . . . Déca unu teologu Ungureanu iea vre-o féta a unui neamu ori pretinu vreunui Canonicu din Selagiu, cástiga asia de mare merit, incatu este si numitu in un'a din cele mai de frunte parochii din Selagiu. Buna óra cum s'a intemplatu si cu cinstitulu Parinte din Ér. Mindszent . . . Apoi déca voiescu a scapá de unulu, care i-a facutu numai galcéva si necasu, — cá pedepsa 'i-dá un'a parochia buna in Selagiu, remanéndu bietii teologi Selagiani câte 2-3 ani totu fora parochia.

Dér' nu de multu ni s'a datu unu Episcopu crescutu in vét'ra Romanismului, in etern'a cetate, care a amblatu pre tierin'a mosiloru si stramosiloru nostri. Acésta, sperámu, că dóra, dóra ne va face dreptate. Asiá cugetámu noi Selagianii, candu audiramu de numirea lui, dér' amu remasu péna acuma numai cu speranti'a. Precumu audu, Episcopulu e mai aplecatu a face moralisti decâtu teologi, bagu séma, cá se impla cu ei parochiele cele mai bune, cumu facú péna acumu guvernulu diecesanu, pentru esemplu, candu mai multorú protopopi si preoti teologi a antepusu pe unu moralistu, conferindu Bobat'a vestitului preotu alu Sioimosiului, — sub a caruia pastorire Sioimosieni si-au castigatu padure dela domni, ear' Bobotaniu inca si-au cástigatu padure, care le-a secatu pungile si le-a gólitu curtile. Acestu vestitu padurariu acumu deciméza padurea bisericeii, prescriendu-i amarulu receptu alu regulamentului economicu nespusu de bunu alu D-sale, érá la matadori, supranumiti Gurile Satului, le dá cu căte unu copaciu pe dupa capu, se le taca gar'a. Minunatu omu in feliulu seu, dér' apoi inca in afacerile bisericeii? Se privimu

a biserică din Bobota. In fruntariu se vede inscripțiunea „Renovata 1868” și ai jură, că paretii au au fost varuți din secolul trecut. Dér' ast'a nu e vin'a d-sale, ci a maistrilor, nu e nici a maistrilor, ci a credincioșilor, căci n'au stinsu bine varul. Din meritele (?) d-sale s'a invelitu biserică cu pléva rosia. Veniti se estimămu, că merita cei 1100 floreni dati pentru lucru. Multa suma; și totuși atata s'a platitu. Si ce e caus'a? Óre tégulu bunu alu popii, séu scumpetea de adi. Eu credu, că celu d'antai. Tocmel'a s'a facutu din man'a lib'ra a popii, fara alt'a convenientia mai inalta; și candu a auditu ginerele Haldurului, Keller din Simleu, de acést'a tréba, s'a dechiaratu, că totu lucrulu 'lu-va face pentru 600 florini, ba a și promis 50 fl. unui jidanu din Bobota, déca va poté indupleca pentru elu pe pop'a. Dér' d-lui Parinte nu i-a convenitu tégulu, căci elu n'a voitu se scie lumea, n'a voitu se scie nici chiaru s. consistoriu despre aceea, că d-s'a reparéza biserică din Bobota. Frumósa grige de bunurile biserică, multa obediintia față de ordinațiunile mai inalte. Bine dice sasu pomenitulu Corespundinte, că la noi fétulu n'asculta de popa, popa n'asculta de protopopu, ordinariatu. . . . Póte, că d. Parintele inca a fostu și laudatu, candu cu santirea biserică. . .

In anulu 1878, ce-i veni in minte d-lui Parinte? A cugetatu, că pe langa cele doue oficii, ce le are ca popa, padurariu, se mai intrunéscu unulu. Adecate, dupa decursulu celor trei luni sterile cătu a duratu reparatur'a, convinsu fiindu d. Parinte pré deplinu, că poporul s'a desvetiatu binisioru de a cercetá biserică și s'a dedatu a se preamblá pe la curtea Haldurului, a sciutu, că noroculu i s'a intemeiatu, căci deja in primavér'a venitóre din Cinstitulu D. Parintele s'a facutu jupanulu arendasiu de cărciuma. Inchipuiti-ve acuma pe acestu arendasiu dicendu din catedra: iubirea deapropelui, cumpetulu in tóte și bentur'a cu mesura. Sfesniculu adevérului, Crucea cea din frunte, vestitoriulu Evangeliiu: se pune mesuratoriulu și speculanti de beuturi. Ce contrastu! . . nu i-ar' trebui dlui Parinte decâtu doi perciuni și unu caftanu și e gat'a jupanulu Itzig séu Jukli. Óre poteava densulu acumu predicá contra blastamatiei de palinca, contra betiei? eu nu credu! Cauta se laude palinc'a, cauta se strige in gur'a mare, că beti'a i buna cu cumpetu și mesura. Dér' lasu, că a și patit'o.

Indata ce a pasitu pe aren'a cărcimaritulu și a cautatu satelitu, de cari aflá destui pe unu Itzig, pe unu Jukli pe unu Elek și Fluturu, totu atáti atleti din clubulu cărcimarilor; inse „Déca te pui langa rancedu, ti-oru și dice mucedu”. D. Parinte pe Fluturu (cărcimariulu seu) l'a pusu in cas'a vechia parochiale, adeca in loculu, unde in dieci de ani s'au intorsu numai lucruri sante, a bagatu cărciuma și jidanu. Si apoi candu s'a impuțitu brânz'a și d. Parinte a vediatu, că Herr von Flutur ghesiefteluesce pe sém'a s'a prea multu a mersu se-i dée drumulu și inca cumu! ? ar' meritá se se esterniseze intr'unu tablou. In acea casa, unde că preotu erá Domnu absolutu, a fostu intimpinatu de Fluturu cu cuvinte: „mintiesci” si: „ba esi Dta, căci cas'a e a mea pēna siedu in ea.” — Apoi mai dica cineva, că nu e bine arendasiu.

Nu potu lasá fora amentire nici aceea, că socotibile din 1878 și dóra și 1877 ale acestui mare arendasiu inca nici până in diu'a de adi nu-'su revédute. Me miru, cumu s. consistoriu, se intereseza asiá de puçinu de venitele biserică dela Bobota. Pentru ce e esactoratulu diecesanu? . . .

Pe langa o astfelu de controla apoi d. Parinte arendasiu de Bobota de acumu intr'unu anu mai poté spesá 110 floriini pentru repararea biserică de Bobota.

Magureanu l u.

Album Macedo-Romanu.

La apelulu sinceru de infratire, ce Societatea Macedo-Romana trimitea, in diu'a inaugurarei ei, tutoru popóreloru conlocuítóre cu Romanii de peste Balcani, a respunsu man'a de ucigasiu. Ne place a crede că la Aten'a, la Constantinopolu, indignatiunea a fost aceeași că și la Bucuresci, și că criminalii 'si voru fi priimitu pedéps'a de la autoritatile turcesci, dupa staruintiele ambasadei romane.

In fapt'a nedémna, criminala, a unoru fanatici, noi vedemu unu nou indémnu, că neincetatu și neadormitu se lucreze fie-cine la luminarea, la cultur'a popóreloru; Scolii, scolii și ear' scolii!

Pentru a dá celor doue milióne de frati, locuitori dincolo de Dunare, scolii din ce in ce mai numeroșe, societatea de cultura Macedo-Romana are nevoia de fonduri. Comitétulu ei nu va neglijea nici unulu din mijlócele proprii a mari finanțele societatiei. Din acestu punctu de vedere, comitétulu a creditu utilu se publice o lucrare in form'a publicatiunei Paris-Murcie, din venitululu vendiarii careia se se deschida imediatu scolii, cerute cu multa staruintia de mai multe comune, curatu romanesci, de peste muntii Balcani.

Priimindu acést'a insarcinare, amv contatu nu pe propriile mele puteri, ci pe incercatulu patriotismu alu scriitorilor și artistilor nostri.

Am cutezatu deci, se me adresezu către toti barbati insemnati ce avemu in tóte directiunile activitatii spiritului cu apelulu urmatoriu:

„Domnule”!

„Cunósceti scopulu ce urmaresce societatea de cultura „Macedo-Romana. Pentru ajungerea lui cătu mai repede, „societatea are nevoia totu pe atáta de sprijinulu moralu alu „tutororu Romanilor, cătu și de acelu materialu. Pentru a „creá scolii multe și neintardiati; pentru a dotá bisericile „române de peste Dunare cu cărți romane, se ceru spese, „pe cari societatea nu le poté ridicá cu venitululu ce priimisce de la membrii sei.”

„Pentru a cresce, asiadér', finanțele societatiei Macedo-Romane, comitétulu ei a creditu utilu se incerce intre „Romani ceea ce cu atáta succesu a realizatu binefa-„cerea in Parisu. In favórea unoru districte spaniole „inecate de inundatiune. press'a francesu a publicatu albu-„mulu Paris-Murcie. Óre, noi Români cari am „luatu mii de esemplare din Paris-Murcie, nu vo-„mu ridicá dieci de mii de esemplare din unu album M a-„c e d o - R o m a n u , care s'ar' publica, cu celu mai josu „pretiu, in favórea fondurilor unei societati, care voiesce se „salve din inundarea mai teribila a desnatio-„nalizareii, pe unu poporu de aprópe dóue milióne de „frati”?

„Convinsu că dá, comitétulu societatiei a decisu pu-„blicarea imediatu a unu asemenea album si, deci, are „onóre a ve róga se veniti in ajutoriulu publicatiunei lui „cu o mica lucrare originala, fia in „prosa, fia in versuri, inse inedita „și subsemnata de d-vóstra.”

„Ne'ndoindu-ne de primirea rogámintei nóstre, ve asi-„guramu de distins'a nóstra consideratiune.”*)

Acestu apelu a fostu tramisu prin posta.

Teméndu-me inse, că nu cumva apelulu meu se nu ajungu la tóte persónele carora a fost adre-„satu, viu prin organulu presei — „rogu pe tóte „jurnalele se reproduca acést'a scrisóre de interesu” — si rogu din nou pe toti scriitorii și artistii nostri și pe ilustrii nostri barbati de statu, că se nu se ingreueze de a ne trimite, fia mici lucrari originale, fia scurte autografe, pentru a constitui albumulu M a c e d o - R o m a n u .

Totu-deodata rugamu pe toti librarii din tíera și din tóte provinciile locuite de Români, se deschida, de pe acum, liste de subscriptiuni pe pretiulu de doui lei, hartia ordinara, și de cinci și diece lei editiunile de luxu.

E de prisosu se adaogamu, că speramu a avé colaborarea și a mai multoru ilustratiuni din Fran-„ci'a, Spani'a, Portugali'a etc. Albumulu pe lēnga acést'a va avé ilustratiuni insemnate relative la Macedoni'a, la tipulu și costumurile atátu de frumóse ale Romanilor din acea parte.

Terminandu, ne adresamu din nou la tóta pres'a Romana fara distinctiune de colóre, și, declarandu-ne gata a priimi cu recunoscintia tóte consiliile ce ar' crede utilu se ne dé pentru isbutirea publicatiunei albumulu Macedo-Romanu, punemu lucrarea sub protectiunea ei eficacé și patriotica.

Memburu comitétului Macedo-Român

V. A. Urechia.

Brasiovu 17 Ianuariu 1880.

Sub dat'a de susu primiramu o corespondentia mai detaiata despre decurgerea pertractarii finale ténute in Brasiovu la 14 și 15 Ianuariu a. c. in caus'a penala Maria Hagi Iordanu asupra lui Gligorie Angeloviciu, care este acusatulu că a falsificatu subscrierea celei d'antate pe unu cambiu de 15000 fl. in favórea s'a. Déorece ni se cere publicarea neamenata estragemu din asta corespondentia unele passagie mai insemnate:

*) NB. A se adresá lucrurile de publicatu in albumulu „Macedo-Romanu” către d. V. A. Urechia, la Bucuresci, pēna la „24 Ianuariu 1880.”

„. . . Daunat'a Maria H. Iordan in decursulu cercetarei a depusu juramentu, că subscrierea pe cambiu nu este a densei. Inculpatulu sustiene că este subscrierea densei. Martorii ascultati sustienu asertiunea inculpatulu. Expertii din Pest'a dechiaru subscrierea de negenuina se dau de golu inse, căci literile grecesti din subscriere le dechiaru de litere cirile. Expertii din Brasiovu asemenea dechiaru subscrierea de negenuina, aperiatoriulu — ocaasionalminte — i dechiaru de necalificati pentru o asemenea expertisa.

Inculpatulu se plange, că in decursulu investigatiunei i s'au facutu mai multe nedreptati; intr'altelu și aceea că la confrontare cu daunat'a nu i s'a permis nici unu respunsu; asta se și constata de presiedinte respective nu se spune contrariulu. Inculpatulu staruesce a fi confrontatu. Daunat'a nu voiesce a se presenta la pertractare, ci fuge in Romani'a dinaintea organeloru de siguritate, cari primisera ordinu a-o aduce. Acestu faptu alu daunatei constata pe deplinu, că dens'a se semte vinovata de crim'a juramentulu falsu ce l'a depusu, și de aceea fuge peste granitia.”)

Tribunalulu reg. nu este corectulu, déca face pendentia ténerea pertractarii finale dela present'a inculpatei, fiindu-cá acést'a este in contra procedurii. Tribunalulu reg. este gresitu, déca subordinéza libertatea și onórea unu cetatianu la intemplari, că cele de susu. Tribunalulu este pe cale ratacita déca crede, că a totu prix trebuie se se dovedéscu, că inculpatulu este vinovatu — si asia se vede, că și d-lu procuroru și on. tribunalulu numai din acestu punctu de vedere au manecatu, candu au dechiaratu, că nu potu téné pertractarea fara daunat'a — si mai retacitu inse este in casulu presentu, candu vede, că daunat'a spariata de urmările aratarii penale și a juramentulu depusu in daun'a inculpatulu, acum o ia la fugu, că se nu cada insasi in gróp'a sapata de dens'a pentru inculpatu.

Credemu a fi in dreptu a pretinde, că organele statulu in modu coordinatu cu sustinerea autoritatii statulu se respecteze și in semnu de respectu se iea in apărare chiaru libertatea, onórea și interessulu cetatianulu, cu atátu mai tare cu cătu apărarea materiala a inculpatulu este incredintiata nu — advocatulu singuru — ci și procurorulu și judeļu.

Diverse.

[Inteatrul nationalu din Bucuresci] s'a datu Joi, 3 Ianuariu, o representatiune estraordinara pentru inundati diu Transilvani'a cu concursulu escelentei cantaretie romane d-r'a Elen'a Teodorini „Florin și Floric'a, Paraponisitu”, „Candidatu și Deputatu”, sunt piesele, ce s'au jucatu. Pe langa doue bucáti de musica esecutate de numit'a artista simpaticulu și inteligentulu Gr. Manulescu a declamatu pe „Penesiu Curcanulu” alu lui Alesandri.

[Convenirea colegiala] arangiata de cătra reuniunea romana de gimnastica și de cantari in ajunulu dilei de anulu nou a fostu cercetata de unu publicu numerosu și alesu. Impresiune fórté placuta ne-a facutu vedindu sal'a impodobita de o cununa frumósa de dame in costume nationalu, și amu dorí, că pe Romancele nóstre se le vedemu cătu mai desu cu acestu costumu, care le siéde atátu de bine. Pēna la órele 12 societatea a petrecutu la mese intinse, in care timpu s'a esecutatu și program'a de cătra membrii și membrele Reuniunei, amu regretatu numai, că tocmai un'a din piesele ce se asteptau mai cu interessu a fostu stérta și inlocuita cu alta, din cauza, că lipseau mai multe poteri din choru. Celalte piese au fostu esecutate bine și cu precisiunea cunoscuta. De astadata s'au distinsu cu deosebire domnișórele Romanu, cari au debutatu pentru prim'a óra in duetele „Tómna” și „Salutare” de Mendelssohn, secerandu aplausele publiculu. La miédia-nópte s'au terminatu productiunile, sal'a s'a intunecatu și d. prof. Dr. Nic. Popu a anuntiatu intr'o vorbire scurta departarea anulu vechiu și a salutatu pe celu nou, candu earasi se facu lumina, music'a intonandu o hora nationala. Cu acést'a s'a inceputu joculu, care a fostu animatu și a duratu pēna spre dimineatia.

[Representatiunea gimnasticiloru romani.] Gimnasticii romani din Bucuresci, dsiór'a Elen'a și d. Nicolae Veleseu au datu aséra in sal'a Redutei de aci prim'a representatiune. Interessulu publiculu fú indoitu, pentru că nu vediușe de multu productiuni gimnastice și apoi cu deosebire, pentru că uu mai vediușe

*) Acést'a, dupa a nóstra parere, este numai o conclusiune posibilu, basata pe faptululu fugii pagubasiu, dér' nu eschide nici possibilitatea că fug'a se fi avutu și unu altu motivu. Red

pēna acuma niciodata gimnastici romani. Voindu a fi drepti trebuie se afirmam, cā d-siōra Elen'a si d. N. Velescu se potu numerā intre cei mai perfecti gimnastici, acēst'a au dovedit'o si aplausele sgomotoase ale publicului ce a asistat la reprezentatiunea de a sēra Pecatu numai, cā sal'a ofera atātu de pușinu spatiu pentru productiunile d-loru. Si trapezulu din caus'a acēst'a e fōrte scurtu, ceea ce ingreunēza multu productiunea figureloru mai grele. Cu tōte astea gimnasticii din Bucuresci au resolutu problem'a loru in modu stralucitu, evolutiunile loru oferindu unu esēmplu frumosu. Luni in diu'a de s. Ioanu voru dā a don'a reprezentatiune, la care se va produce ceva ce nu s'a mai vediatu: „o mulu sburatori in dinti“. — Productiunile scamatorului Carolu Friedrich impreunate cu acele ale gimnasticiloru, ofera publicului o varietate placuta. D. Friedrich a produsu unele piese fōrte bune.

[Luni 24 Decembrie v.] la orele 11 1/2 dim. Metropolitulu Primatu alu Romaniei, incungiatu de inaltulu cleru, s'a infașiatu la palatu cu santele icōne si in presentia Domnului si a Dōmnei a facutu rogatiunile obicinuite in ajunulu nascerii Mantuitorului. Dupa acēst'a Inaltu Prea Santi'a S'a a luat dejunulu impreuna cu Altetiele loru regale.

[In diu'a de anulul nou.] Principele Carolu, incungiatu de cas'a s'a civila si militara, a asistat diminētia la oficiulu divin celebratu in biserica Mitropoliei, fașia fiindu Dnii ministri, inaltele corpuri ale Statului, functionarii superiori si oficiari de tōte gradele din trupele garnisōnei. Dupa serviciulu divin Alteti'a S'a Regala a trecut in revista detasiamentele trupeloru insirate in curtea Mitropoliei, si a primitu defileulu. Apoi a trecut in apartamentele Mitropolitulu Primatu, unde a primitu felicitatiunile Inaltulu Cleru exprimate printr'unu discursu rostitu de Metropolitulu Primatu, precum si urările guvernului si ale inaltelor corpuri ale Statului. A. S. R. Domnulu a multiamitu tuturor pentru cuvintele bine simtite cei adresau lui, precum si A. S. R. Dōmnei, si amintindu grijile si dificultatile invinse, cu concursu natiunei, in anulul incetatu, a exprimat sperantia, cā anulul nou se fia plinu de fericire si prosperitate pentru Romani'a, dorindu la toti ani multi si fericiti.

[Concertu declamatoricu in Clusiu.] Societatea de lectura a junimei romane dela universitatea din Clusiu „Iulii'a“ va tienē la 19 Februaru st. n. 1880 in sal'a redutei din Clusiu unu concertu declamatoricu-musicalu impreunatu cu saltu si cu joculu „Calusiarulu“, jucandu in costumu nationalu. Comitētulu arangiatoriu este compusu de domnii: Dr. Aureliu Isacu, pres., Vincentiu Nicōra secr., Iuliu Herbay casariu si din membrii: Hosszu, Iacobi Maioru, Beniamin Popu si Emiliu Porutiu. Pretiulu unui biletu de intrare e 1 fl. 50 de persōna, 3 fl. de famili'a de 2 membri, ēr' pentru membrii ceilalti 1 fl. de persōna. Contribuirile maritimōse in favōrea societatii se voru cuitā pe cale diuaristica.

[Arestarea directorulu Vegh.] Fostulu directoru alu institutulu nenorocitu de creditu in fine totu a fost arestatu in Pest'a. Despre acēst'a se scrie: Politiaulu Ludovicu Fischer, care era insarcinatu a dā pe urm'a lui Vegh, sciea de 10 dile fōrte bine la ce ora si unde pōte aflā pe Vegh. Intr'o dimineatia ilu vediu in societatea fostulu directoru alu societatii de creditu Armin Keller. In alta dimineatia ilu asteptā in cafeneau'a „Büchler“. Vegh sosi si se puse la o mēsa, atunci politistulu cā din intemplantu inca se puse la o mēsa in apropierea lui Vegh si ceru si elu o cafea. Elu jucā pe bonvivantulu, care venea dela unu balu si spunea de cari sciea cā Vegh ii cunōscea in persōna. Candu audī Vegh de numele acestora isi ascunse capulu inderetulu unui diuaru mare celu cetea. Dupa unu quartu de ora se sculā Fischer, trecu pe langa Vegh inse deodata se opri, si facēndu, cā si candu l'ar' fi vediatu pe neastepitate, i dise: „Nu-i asia cā dt'a esti Vegh Natzi, pe care ilu cautu acuma de septemani?“ — Vegh respunse, cā nu pricepe unguresce, cā nu 'lu chiama Vegh ci Kovács. — „Kovács“, respunse Fischer, „pōte acelu Kovács, care inainte cu patru ani a locuitu cu amant'a s'a in „Kaiserbad“? — Vegh se ingalbinu si incepu se tremure. Acēst'a ducēndu batist'a la gur'a, Fischer a crediatu cā voiesce se se invenineze (ah ferimu!) si 'lu apucā de mână.

Vegh isi smulse inse braciulu din man'a politistulu si strigā: Nu sunt banditu, nu sunt ucigasiu, lasame in pace!“ Fischer ilu linisti, i spuse, cā acuma numai e scapare pentru elu, se se supuna sortii sale, si Vegh se imblandi indata si se rogā numai a fi tractatu cu crutiare. Fischer chiamā apoi unu sergentu politianescu si tramise pe Vegh cu elu la directiunea politiei.“

[Incendiu in Galati.] Sambat'a trecuta, sēra, pe la orele 9 unu focu a isbucnit in marea fabrica de lemnaria, fosta a D-lui Pravatki din Galati. Tōta cladirea, cu masini si materialu a fost consumata. Fabric'a era asigurata la societatea „Azienda“, din Triest. Pagub'a se evaluēza pēna la 200 mii lei noui. D. Pravatki, care era proprietarul acestei fabrici, o vënduse in timpulu din urma companiei Goetz, et comp. Vre-o siēpte familii, ce locuieau in casele de asupra fabrici, abia au scapatu cu camasi'a.

[Derailiare.] Trenulu acceleratu No. 1 de la Bucuresci la Romanu a deraliatu (esitu din sine) in 1/13 Ianuariu 1880, intre Tecuci-Marasiesci pe podulu Susiti'a. Unu caletoru si unu impiegatu postalu au fostu usioru raniti. Caus'a deraiarii este frāngerea unui cercu de rōta a masinei trenului.

[O crima infricosita.] „Vocea Covurluiului“ afla, cā in comun'a Liesicii, din judetiulu Tutova, s'a petrecutu, in diu'a de 11 curentu, o crima din cele mai oribile: Avocatulu Ioan Nacu ce mersese acolo, cā procuratoru alu D-lui Constantinides, se faca nisce impliniri, fiindu bānuitu de cātre primaru cā aru fi avendu ore-care relatiuni cu o preotēsa, cu care acela avusese mai vechi intimitati, i-a intinsu o cursa, din care nu esi de cātu cu pretiulu vietiei sale. Barbariele si torturele, ce ni se spune cā s'ar' fi aplicatu nefericitulu Nacu, suntu asia de infforatore, in cātu ne tremura mână numai spre a le narā: barb'a i-a fostu rasa cu o cōsa, pelea jupuita cu secer'a, in capu i s'a pusu varu nestinsu, etc. Astadi aflam cā crim'a se instruesce de parchetu si toti culpabili sunt arestati.

[O casatoria moderna.] La o cununia in Chicago a intrebatu preotulu pe tener'a mirēsa: „Voiesci se iubesci pe acestu bārbatu, se'lu onorezi, se'lu asculti si se-i fia o socia creditiōsa?“ — „Da“, respunse mirēs'a cu voce tare, „dēca 'si va tienē promisiunea ce 'mi-a facut'o — in privint'a financiala.“

[Gratiare.] Cu ocaziunea serbatoriloru Crāciunulu Domnitorulu Carolu a binevoitu a gratiā de restulu inchisorii pe 41 soldati si a reduce osānd'a la alti 41 militari condamnati pentru diferite delictu. Asemenea a mai gratiatu de restulu inchisorii pe 40 de condamnati civili si a redus osānd'a altoru siēpte condamnati.

[Prefacerea tortulu in matase.] Ingeniosii Francesi sunt neobositi in inventiuni de totu felulu. Acuma se scrie, cā unu chemicu francesu ar' fi inventatu art'a de a preface tortulu in matase si cā s'ar' fi si formatu o societate pe actiuni c'unu capitalu de 6 miliōne franci pentru ēsploatarea acestei inventiuni. Diuarulu „Bulletin des soies“ scrie, cā inventiunea consta in aceea, de a imbracā firulu de inu sēu de alte plante printr'unu procesu chemicu cu-o materia matasōsa, (matière soyeuse), asia cumu se aurescu si se argintescu obiectele de metalu in galvanoplastica. Aceea, cā matas'a este solvibila in acide tari cu deosebire in chloruri de zincu si in soda, se scie mai de multu. In Parisu se facu acuma experimente estinse cu nou'a inventiune.

[Din societatea russēsa.] Diuarulu din Moscova „Sovremeni Investii“ contine unu articulu mai lungu despre transportarea in Siberi'a a lui Iuchanzoff, care a furatu dela institutulu de creditu fonciaru russescu unu mai pușinu de 2,500,000 ruble. „Unu generalu romanu“, dice articlulu, „candu dupa cucerirea unui mare imperiu se reintorcea triumfatoriu, nu pōte se fi fostu incungiatu c'unu lucsu mai mare, cā acestu siarlatanu la plecarea s'a in Siberi'a. „Regele hotiloru“ mērgu la Ienisseisk, locul unde a fost esilatu, cā si unu pasia turcescu, care 'si iea haremulu cu sine. O francesa ilu acompaniēza si de mari avutii trebuie se dispuna, cāci arunca banii cā unu Croesus. I pare numai reu, cā n'a potutu se iea cu sine pe bucatarul seu din Petersburg. Politieaii, cari ilu escortēza sunt strictu luat servitorii lui. Iuchanzoff are intentiunea cā dupa ce-i va fi trecut timpul pedepsei se se asiedie cu averea, fōrte insemnata ce ia remasu, in Sicili'a. Ce diferentia intre

tractarea acestui hotiu de miliōne si intre aceea a unui criminalu comunu, care incarcatu de lanturi trebuie se mērga pe josu la Siberi'a!“

[Neologu.] Cu anim'a fronta de dorere anuciu, cā in 6 Ianuariu 1880 nōptea la 12 ore, iu urm'a unui morbu greu internu a incetatu din viatia intimulu meu cumnatu Laurentiu Iuhasu, oficialu reg. dela statiunea telegrafica din Clusiu, in alu 39-lea anu alu vietiei sale, lasandu dupa sine o soșia nu de multu casatorita cu 2 prucci in man'a sōrtei. Cumcā in repausatulu a pedutu corpulu telegraficu unu individuu zelosu si soșii lui de arme unu soldatu bunu, se vede si din indemnulu, care i-a facuta, cā se depunu pe cosciugulu lui 2 cununi dreptu recunoscintia, prim'a cu inscriptiunea „Soșiiu nostru Laurentiu Iuhasu“, secund'a „Corpulu sergentiloru aparatori de tiēra.“ Remasitiile lui pamentosci dupa finirea cneemoniei dupa ritulu gr.-cat., in 8 a l. c. la 3 ore d. m. s'au astrucatu inceteriulu comunu intre susprinse dōrerosi si oftari de „fiai tierin'a usiōra si remori'a binecuvantata.“ — Alu seu cumnatu sinceru. Procopiu Cuteanu.

Cu 1 Ianuariu st. v. 1880 se incepe unu nou abonamentu la

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Rogam pe On. Domni prenumeranti ai fōșii nōstre, alu caroru abonamentu a espiratu cu 31 Decembre st. v. 1879, se binevoiesca a si'lu reinoi de cu vreme, pentru cā diuarulu se li se pōta tramite regulatu. De la 1 Ianuariu st. v. incolo diuarulu se va tramite numai acelor domni, cari au binevoitu a-si reinnoi abonamentulu.

Domnii noui abonanti sunt cu deosebire rogati a ne tramite adresele d-loru *esactu*, aratandu si *post'a cea mai aprōpe* de locul, unde locuiescu.

Pretiulu abonamentulu la „Gazeta Transilvaniei“ este:

pentru Brasiovu: pe trei luni 2 fl., pe siese luni 4 fl., pe anu 8 fl.; — dusu in casa: pe trei luni 2 fl. 50 cr., pe siēse luni 5 fl.; pe anu 10 fl.

pentru Austro-Ungari'a cu post'a: pe trei luni 2 fl 50 cr., pe siese luni 5 fl., pe anu 10 fl.,

pentru Romani'a si alte tieri esterne: pe trei luni 7 franci, pe siese luni 14 franci, pe anu 28 franci. (Abonamentulu se primesce si in bilete ipotecare romane.)

Banii de prenumeratiune sunt a se tramite (mai usioru prin assignatiuni postale) la Redactiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI“ in Brasiovu.

Subsemnatiu facu prin acēst'a cunoscutu onorabililoru musterii si onor. publicu, cā si-au asortatu

Magazinulu

de haine barbatesci

Strad'a Vamei Nr. 12.

cu cele mai moderne si cele mai fine materii noue pentru haine de tōmna si de ērna din fabricele *interiōre* si *esteriōre* si se recomanda cu confectionarea prompta de totu felulu de haine barbatesci, cu pretiurile cele mai moderate. Costume de tōmna dela 25 fl. in susu.

Cu tōta stim'a

A. SCHWARZE & BARTHA.

—35

Cursulu la burs'a de Vien'a din 16 Ianuariu st. n. 1880.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . .	69.80	Oblig. rurali ungare . . .	88.25
5% Rent'a-argintu (impromutu nationalu) . . .	71.05	„ „ Banat-Timia . . .	87.50
Losurile din 1860 . . .	132.—	„ „ transilvans. . .	85.75
Actiunile banței nation. . .	840.—	„ „ croato-slav. . .	89.—
„ instit. de creditu . . .	289.—	Argintulu in marfuri . . .	—
Londr'a. 3 luni . . .	117.—	Galbini imperatesci . . .	5.54
		Napoleond'ori . . .	9.33
		Marci 100 imp. germ. . .	57.85

Editoru: Iacobi Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipografi'a: Ioanu Gōtt si fiuu Henriu.